

1972-2022

Cooperació, participació i lluita

FEDERACIÓ
D'ASSOCIACIONS
VEÏNALS
DE BARCELONA

DECÀLEG

Estimem el Barri
i a la seva gent

DECÀLEG DEL MOVIMENT VEÏNAL DE BARCELONA

Introducció

Avui celebrem el 50è aniversari de la Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona. És també una celebració de totes les entitats veïnals que porten molts anys treballant als barris de la ciutat. La Favb va néixer amb la voluntat de promoure el treball unitari de tot un moviment de dones i homes que lluiten per uns barris dignes, amicals, participatius, justos.

En aquests anys hem treballat i lluitat molt. Hem aconseguit moltes millores per als nostres barris i, sobretot, hem ajudat a construir vida social, solidaritat, participació i convivència. Hem tingut victòries i també derrotes. Perquè en molts casos tenim al davant poderosos grups econòmics amb una enorme capacitat de fer prevaldre els seus interessos. I qui pren les decisions polítiques sovint està més atent a les elits que a escoltar la gent dels barris. També, perquè no sempre encertem en les nostres propostes ni som conscients de les nostres debilitats. Però, en conjunt, sabem que sense el moviment veïnal, Barcelona seria una ciutat pitjor, més injusta, amb menys participació social i amb menys vida als barris.

En aquests anys la ciutat, com la resta del món, ha experimentat grans canvis i greus crisis. Quan començàvem a sortir dels estralls de la crisi financera, hem patit la pandèmia de la covid i la catàstrofe d'una nova guerra. Estem en una situació de gran incertesa, que té múltiples dimensions i que exigeix repensar la nostra vida econòmica, política i social. I el moviment veïnal vol estar present en aquesta transformació. Sense prepotència, treballant com sempre, colze a colze amb moltes altres entitats i moviments socials, amb diàleg amb les institucions.

L'objectiu del decàleg que presentem no és altre que fer sentir la nostra veu davant de la situació futura de la ciutat, davant dels canvis que considerem necessaris. És una invitació al debat, a la reflexió col·lectiva i a continuar treballant per uns canvis que cada cop son més imprescindibles.

1

Una ciutat més igualitària que garanteixi condicions de vida dignes per a tothom

Fa massa temps que patim desigualtats insuportables, amb moltes persones patint atur de llarga durada, precarietat laboral, pobresa. Unes desigualtats que són origen de molts problemes i que mostren una injustícia radical. Volem polítiques que redueixin efectivament aquestes desigualtats, que garanteixin la satisfacció universal de les necessitats bàsiques. Que donin als nostres veïns i veïnes la possibilitat real de desenvolupar una ciutadania plena, econòmica, laboral i social.

2

Ningú sense un habitatge digne

L'habitatge és un dret humà bàsic. Sense habitatge adequat no hi ha vida social. L'especulació immobiliària no ha de determinar qui pot viure a la ciutat i en quines condicions. Calen polítiques que garanteixin habitatge assequible, que acabin amb el sensellarisme, amb els habitatges en males condicions (arquitectòniques, energètiques), amb els desnonaments per manca de recursos i amb les dinàmiques de gentrificació que expulsen les persones dels seus barris.

3

Barris en convivència on tothom és benvingut

Barcelona és el producte de molts processos migratoris. Hem après a conviure, a acollir, a treballar en comú, i ho volem continuar fent. Per això cal un teixit associatiu que ajudi a construir barris vius on tothom hi té cabuda i pot aportar. On el racisme i la xenofòbia no tinguin espai. On predomini el respecte i el bon veïnatge. Però això no depèn només de la voluntat del veïnat, també calen polítiques que facilitin aquest procés, que no generin guetos ni estereotips. Que ajudin a resoldre el conflictes quan apareixen.

4

Equipaments adequats i amb participació

Els barris són la seva gent, els seus espais i els seus equipaments. Aquells espais on es reben serveis i on es fan activitats col·lectives. En tots aquests anys hem aconseguit molts equipaments als barris que han mostrat la seva utilitat per generar benestar i vida social. Però encara tenim carències importants i espais que han quedat obsolets. Cal completar els plans d'equipaments, revisar-los en funció de les necessitats actuals i concebre-los com a espais de participació veïnal.

5

Una educació per a la vida

L'educació és una eina d'aprenentatge per a una vida plena. Cal un sistema educatiu ben dotat, no segregador, que ajudi a desenvolupar persones amb responsabilitat, solidàries, cooperatives, amb esperit crític i curiositat intel·lectual. Que treballi per eliminar les desigualtats de tota mena que condicionen el trajecte vital de la infància i adolescència. Millorar el sistema escolar, fer-lo permeable als barris, està també lligat al foment d'activitats culturals i de lleure, que tenen un paper formatiu innegable.

6

Barris saludables, barris cuidadors

La salut és el resultat de tota la nostra experiència vital. Necessitem polítiques que pensin la salut en tota la seva complexitat i que garanteixin entorns i condicions de vida i de treball saludables. L'atenció sanitària és una part important d'aquestes polítiques, i per això cal garantir un bon sistema d'atenció sanitària des de l'atenció primària fins a l'hospitalària, que inclogui la salut mental. Que tingui en compte que el gènere, l'edat i altres condicionants afecten de forma diferent les persones. I que contemplin que al llarg del cicle vital les persones necessitem diferents nivells de cures que cal abordar com una qüestió col·lectiva, amb bons serveis assistencials adaptats a les necessitats de les persones que els necessiten.

7

Respostes davant de la crisi ecològica

Estem davant d'un gran repte de la civilització que té molts aspectes preocupants: canvi climàtic, biodiversitat, crisi energètica. Ens cal una adaptació substancial de formes de vida, de mobilitat, de treball. Canvis que poden comportar costosos processos de transformació i generar noves desigualtats socials. Per això necessitem que les polítiques que es facin als barris i a la ciutat s'avancin a aquests impactes i permetin transitar cap a formes de vida més sostenibles i viables a llarg termini, cosa que requereix canvis importants en polítiques urbanístiques, de mobilitat, d'ús dels recursos, de gestió dels residus.

8

Un urbanisme sostenible, amable, facilitador de la vida

En totes aquestes polítiques, l'espai urbà juga un paper essencial. Pot ajudar a generar convivència, a facilitar la vida quotidiana, o pot generar més problemes. Sabem per experiència què impliquen entorns urbans degradats, mancats d'atenció. Cada barri té una morfologia diferent i cal pensar propostes adaptades als diferents entorns. La ciutat serà més justa i sostenible si els nostres espais faciliten la vida quotidiana. I si el disseny de la ciutat en el seu conjunt ajuda a unir en lloc de segregar, genera ciutat i no cantons diferenciats.

9

Barris per la igualtat de gènere

Les desigualtats de gènere són persistents. I tenen la seva pitjor lacra en les diferents expressions de violència de gènere. Però no és l'única. Volem barris on tothom tingui els mateixos drets i oportunitats. I això passa per incloure una variada gamma de respostes en totes les polítiques que afecten a les nostres vides (urbanístiques, educatives, sanitàries, de cures...), que tinguin en compte les desigualtats i treballin per fer-les desaparèixer.

10

Polítiques amb participació efectiva

Ens calen moltes polítiques diverses. Però una condició substancial per al seu èxit és que realment se'ns escolti, que es dissenyin responenent a necessitats reals i que es reconeguin les qüestions essencials. Participar no és votar de tant en tant, és ser informat adequadament, ser escoltat, participar en un debat on se sospesen els pros i els contres, i on els resultats acordats mútuament es respectin. Estem d'acord que la bona participació ha de donar veu a tothom. Però precisament, això requereix també d'una organització de la vida col·lectiva on la participació constitueixi una activitat habitual i no un mer complement ornamental de polítiques que s'acorden en espais poc democràtics.

Addenda

Aquest decàleg és sense dubte eteri. I es pot titllar d'utòpic. Però té al darrere molta experiència i reflexió. La que hem fet al llarg d'anys de lluites i aprenentatges. Som conscients que es tracta d'un programa de màxims. Que no el pot dur a terme el moviment veïnal per si sol. Tenim una llarga trajectòria de construir projectes i moviments amb molta altra gent, i sense dubte ho continuarem fent. També necessitem persones amb responsabilitat política amb visió de futur, compromeses amb els interessos col·lectius i disposades a mantenir un diàleg constant amb la societat. Som conscients de les enormes resistències que poden generar aquestes propostes, especialment però no exclusivament, en els interessos econòmics dominants. Però pensem que estem en una conjuntura crítica, i fem una crida al conjunt de la ciutadania de Barcelona a la reflexió, el debat, al treball i a la mobilització per trobar respostes que han de ser necessàriament col·lectives.

